

Zpráva o účasti na generálním shromáždění Modrého štítu ve Vídni, 12. – 16. 9. 2017

Valné shromáždění Modrého štítu bylo svoláno po třech letech, tj. ve lhůtě určené stanovami nevládní organizace. Příprav a zajištění setkání se ujal Rakouský národní komitét, který nabídl nejprůhodnější podmínky mezi uchazeči (kromě perfektní organizace rezignoval na registrační poplatky a projednal výhodnější tarif pro ubytování). Místem jednání byly konferenční prostory vídeňské radnice, účastnili se zástupci 19 národních komitétů oprávněných k hlasování, 6 zástupců komitétů v přípravě, řada pozorovatelů. Byli přítomni všichni členové přechodného výboru, všichni kandidáti do voleného výboru a zástupci tří tzv. zakládajících komitétů (ICOM, ICOMOS, ICA); zástupce IFLA byl omluven pro vážné osobní důvody.

Cílem shromáždění – kromě naplnění stanov – bylo dokončit restrukturalizaci organizace tak, jak byla připravována valným shromážděním 2014 v Římě a mimořádnou schůzí v Miláně 2016, potvrdit v mezidobě zakotvené nové stanovы podle holandského práva, zvolit regulérní výbor podle platných stanov a projednat nově formulovanou misi organizace a návrh nové společné domovské stránky.

V minulých třech letech se podařilo úspěšně podstoupit podstatnou změnu – ukončit dvoukolejnost, v níž vedle sebe po vzoru Červeného kříže více méně volně existoval Mezinárodní komitét Modrého štítu (International Committee of the Blue Shield – ICBS), složený z představitelů ICA, ICOM, ICOMOS a IFLA, a Asociace národních komitétů Modrého štítu (Association of the National Committees of the Blue Shield – ANCBS). Dlouho diskutovaná a pro fungování organizace potřebná fúze se konečně promítla do zjednodušeného společného názvu (the Blue Shield), nových stanov a do návrhu poslání celého seskupení. Tento materiál byl všem národním komitétům rozeslán předem k prostudování a v rámci programu shromáždění pak důkladně diskutován. Z rozpravy vzešla řada námětů a připomínek, vesměs však spíše formulační či redakční povahy, na podstatě návrhu se nic nezměnilo. Nový výbor organizace nicméně vezme všechny připomínky v úvahu při přípravě definitivního znění dokumentu, jež dá bezodkladně k dispozici.

Dalším bodem programu byla zpráva o činnosti přechodného výboru a zprávy o činnosti národních komitétů v uplynulých třech letech. Budou v úplnosti zveřejněny na domovské stránce organizace.

Nová domovská stránka Modrého štítu byla samostatným předmětem jednání. Byla zřízena nová doména, připravena nová grafická úprava a struktura, která bude prezentovat současné členění, cíle, činnost a nástroje organizace. Návrh byl vytvořen tak, aby národní komitétы mohly snadno vstupovat do společné osnovy a jednotné úpravy s vlastním přínosem a byl přijat s kladným ohlasem. Předpokládá se, že výbor vytvoří odbornou subkomisi, která se bude věnovat redakci a správě domovské stránky. Zůstala však nadhozena otázka financování domény: zmíněný poplatek (75 EUR ročně pro každý národní komitét) nebyl dále probírán a tedy ani schválen.

Otázka ovšem rezonovala ve zprávě odstupujícího pokladníka organizace. Vedle přesného vyčíslení příjmů a výdajů konstatoval, že Modrý štít nemá zaručen stálý příjem a tudíž ani pevný rozpočet, což jeho činnost velmi omezuje. S příspěvkem UNESCO se za dané situace nedá počítat a jiné trvalé zdroje se přes veškerou snahu předsedy i pokladníka nepodařilo najít. Členský příspěvek

národních komitétů tedy visel ve vzduchu, ale protože všichni jsou si vědomi, že národní komitétů mají stejně omezené nebo žádné prostředky, zůstala otázka otevřená. Odstupující pokladník dále pledoval pro změnu banky, protože stávající ING banka má vysoké poplatky. Vzhledem k sídlu Modrého štítu v Haagu a podle holandského práva, musí jít opět o holandskou banku. Bylo by s výhodou, kdyby pro operaci s kontem byl ustanoven holandský občan. Než bude tento problém dořešen, přislíbil odstupující pokladník setrvat ve funkci.

Po zprávách následovaly volby nového výboru. Kandidáti sice byli představeni předem na webu, nicméně všichni vystoupili s vlastní prezentací. Kandidát na předsedu byl jediný, a to dosavadní předseda Karl von Habsburg, pro další 4 pozice bylo 6 kandidátů. Čtyři pozice v celkem devítičlenném výboru pak drží tzv. zakládající členské organizace ICA, ICOM, ICOMOS, IFLA vždy po jednom jimi určeném představiteli. Vedle nich byli tedy zvoleni: Karl von Habsburg (pracovník rakouského ministerstva obrany pro ochranu kulturního dědictví) jako předseda, Peter Stone (profesor Katedry UNESCO pro ochranu kulturního dědictví univerzity v Newcastle) jako tajemník, Bae Kidong (ředitel korejského Národního muzea v Seoulu), Manana Tevzadze (předsedkyně gruzínského národního komitétu), Nancy Wilkie (zakládající členka a předsedkyně národního komitétu USA, někdejší prezidentka Amerického archeologického ústavu).

Po volbách ve čtvrtek 14. 9. následovaly dvě schůze s tématy školení v ochraně kulturního dědictví v ozbrojeném konfliktu nebo přírodní katastrofě s příspěvkem Nancy Wilkie, dále Ronalda Reario z úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí; byl představen kurs první pomoci ICCROM, též iniciativa pro záchranu kulturních statků od Smithsonian. Kolečko první pomoci Českého komitétu se svou formou velmi líbilo, byl však postrádán anglický překlad. Schůze pak pokračovala prezentací vojenských operací ve prospěch kulturního dědictví (Proces od analýzy situace ke tvorbě rozhodnutí až po přípravu akce; Ochrana kulturního dědictví v operacích NATO; Bezpečnost osob a humanitární pomoc v Mezinárodním mírovém školicím centru Kofi Annana ve Ghaně; Občansko-vojenské centru při NATO v Haagu). Ukázalo se, že od posledního shromáždění v Římě, které po spolupráci s armádou volalo, tato spolupráce skutečně významně pokročila.

Závěrečné schůze byly věnovány ochraně kulturního dědictví na Blízkém východě a v Africe. Vyslechli jsme souhrnnou zprávu o situaci v Sýrii z úst generálního ředitele syrských památek prof. Maamouna Abdulkarima, přehled o projektu památkové rešerše v Jemenu od Michaela Fradleyho z oxfordské univerzity. Keba Sangaré z Mali nemohl opustit svou jednotku, takže jsme vyslechli stanovisko k problémům subsaharské Afriky od přítomných afrických delegátů. Zprávu o stavu v Iráku a především v Mosúlu předal přes Skype, resp. prostřednictvím Facebooku přímo z místa Fajsal Jeber.

Zástupci tzv. zakládajících organizací promluvili na závěr o své působnosti a možnostem organizační pomoci při omezování rizika. Generální shromáždění posléze uzavřela společná schůze Modrého štítu a Roerichovy společnosti s tématem Od Roerichova paktu ku Haagské konvenci: perspektivy mezinárodní kooperace.

Ve středu 13. 9. ve večerních hodinách jsme se účastnili společného zasedání Modrého štítu a Roerichovy společnosti ve slavnostním sále vídeňské radnice, kde nás uvítal místostarosta, k tématu Facing the challenges for the protection of our common cultural heritage vystoupila Irina Bokova, generální ředitelka UNESCO, dále Agnes Husslein-Arco, členka Rady Leopoldova muzea a Friedrich Schipper, tajemník rakouského národního komitétu. Karl von Habsburg předal dvě ocenění

za mimořádnou péči o irácké kulturní dědictví Corině Wegener a Keba Sangaré, veliteli malijské armády v Timbaktu.

Jednání generálního shromáždění bylo dělné, splnilo stanovené cíle a konsolidovalo organizaci pro další činnost. Účast mi usnadnil příslib podpory Českého výboru ICOM, jemuž bych na tomto místě ráda poděkovala.

Praha, 18. 9. 2017

PhDr. Jana Součková, DrSc.